

EXPUNERE DE MOTIVE

Prin Constituția României, la articolul 16, alineatul (3), statul român garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați pentru ocuparea funcțiilor și demnităților publice. Legea nr. 202/2002, privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, prevede că partidele politice trebuie să asigure reprezentarea echitabilă și echilibrată a femeilor și bărbaților la toate nivelurile decizionale și au obligația să prevadă în regulamentele interne acțiuni pozitive în favoarea sexului subreprezentat. Egalitatea între femei și bărbați reprezintă și un drept fundamental, o valoare comună a Uniunii Europene, urmarită prin Tratatul de la Lisabona, Directiva tratamentului egal, Declarația universală a drepturilor omului, Convenția privind drepturile politice ale femeilor sau Strategia cadru împotriva discriminării și a oportunităților egale.

De asemenea, strategia Uniunii Europene privind egalitatea de gen se aliniază angajamentului Comisiei Europene în mandatul Președintei Ursula von der Leyen de a realiza o Uniune a egalității. Ea conține obiective de politică și acțiuni care ar putea duce la progrese mari. Până în anul 2025, Europa s-ar putea apropia mult de dezideratul de a deveni **un continent în care femeile sunt egale cu bărbații**.

Ideea este ca toți europenii – femei sau bărbați, fete sau băieți – să se bucure de **libertatea** de a-și urma propria cale, să aibă șanse egale de a **prospera**, să poată fi membri egali în societate și să poată deveni **lideri** dacă o merită.

Statele semnatare ale convenției monitorizate de CEDAW (The Committee on the Elimination of Discrimination against Women) au introdus măsuri în cadrele lor legale pentru finanțarea campaniilor publice, ca mijloc de promovare a femeilor candidate. În toată regiunea OSCE, au fost puse în aplicare diverse măsuri pentru promovarea participării femeilor prin conectarea finanțării publice și a egalității de gen.

Printre măsurile cu impact semnificativ se observă:

- ✓ acordarea de stimulente financiare, sub formă de finanțare publică suplimentară pentru partidele politice care includ un anumit număr sau procent al candidaților de gen feminin;
  - ✓ retragerea unui anumit procent din finanțarea publică atunci când partidele politice nu includ un număr specific de femei candidate;
  - ✓ reduceri sau scutiri de impozite pentru susținătorii financiari ai candidaților de gen feminin.
- ✓ Măsuri specifice pentru a asigura o reprezentativitate adecvată a femeilor în organele alese, ar trebui să fie promovate în primul rând prin reguli interne la nivelul partidelor politice. Pentru a respecta principiul egalității de gen precum și principiile

generale pentru nediscriminare, legislația ar trebui să depună toate eforturile pentru a garanta că femeile pot participa la viața politică, ca mijloc fundamental pentru a se bucura pe deplin de drepturile lor fundamentale (*a se vedea Recomandarea PACE 1899 (2010), privind „Creșterea reprezentării femeilor în politică prin sistemul electoral”, în care Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei, Consiliului Europei a încurajat statele membre să crească reprezentarea femeilor prin introducerea de cote).*

✓ Astfel, în conformitate cu articolul 4 din *Convenția Națiunilor Unite pentru Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor*, ar trebui luate măsuri speciale, care ar putea include dispoziții precum adoptarea cotelor de reprezentare, cerințe pentru echilibrul de gen pentru forurile partidelor însărcinate cu selectarea candidaților, introducerea de criterii de selecție neutre de gen sau programe de formare specializată. De asemenea, cotele voluntare care nu sunt mandatate legal, dar incluse în statutul partidului s-au dovedit eficiente și în asigurarea reprezentării femeilor (*OSCE/ODIHR, Guidelines on Political Party Regulation, 2010, Adopted by the Venice Commission at its 84th Plenary Session, Venice, 15–16 October 2010*).

✓ Luând în considerare punctul de vedere al Comisiei de la Veneția și al Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, cotele electorale de gen pot fi considerate o măsură adecvată și legitimă pentru creșterea reprezentării parlamentare a femeilor. În declarația *„Making Gender Equality a Reality”* din 2009, Comitetul Miniștrilor a cerut statelor membre ONU să permită adoptarea unei acțiuni pozitive sau a unor măsuri speciale pentru a obține o reprezentare echilibrată în luarea deciziilor politice și publice. În Decizia nr. 7/09 a Consiliului Ministerial al OSCE, *„Women’s Participation in Political and Public Life”*, statele participante sunt invitate să *„ia în considerare posibile măsuri legislative, care să faciliteze o participare mai echilibrată a femeilor și bărbaților în viața politică și publică și mai ales în procesul de luare a deciziilor”* și *„să încurajeze toți actorii politici să promoveze participarea egală a femeilor și bărbaților la partidele politice, în vederea obținerii unei reprezentări mai bune a echilibrului de gen în funcțiile publice alese la toate nivelurile decizionale”*.

Urmare alegerilor din anul 2019 - 2020, ponderea femeilor în aleși a fost următoarea:

- La alegerile europarlamentare 2019 procentul de femei alese a fost de 21,2%
- La alegerile parlamentare naționale din 2020 procentul de femei alese a fost de 18,24%
- La alegerile locale din 2020 procentul de femei alese a fost de 13,4%

Indexul european pentru egalitatea de gen, ediția din 2022, care măsoară cotele de gen din anul 2021, arată că suntem pe penultimul loc în topul european, în urma noastră fiind doar Grecia.

O egalitate de gen slabă înseamnă că democrația noastră mai are mult loc pentru a se consolida și pentru a respecta principiul democratic al șanselor egale și al echității.

Deși procentul candidaților femei a crescut la alegerile parlamentare din 2020 față de alegerile parlamentare din 2016, **reprezentarea femeilor la nivelul Parlamentului a scăzut**, România înregistrând un regres. Ponderea de reprezentare a femeilor a scăzut de la 19,1% femei alese în Parlament în 2016, la 18,24% în 2020, plasându-se **pe locul 124 în lume**.

Astfel considerăm că răspunsul la această provocare istorică nu poate fi doar în ceea ce privește introducerea unor cote de gen la întocmirea listelor cu candidaturile (care firește că este un important pas înainte, dar insuficient), ci trebuie găsite formule pentru ca partidele însele să încurajeze participarea femeilor la viața de partid și firește, pe criterii meritocratice, să fie promovate în poziții eligibile la alegeri.

Iar propunerea noastră pentru a convinge partidele politice că este în interesul societății și a democrației românești să încurajeze cu toată forța implicarea femeilor în viața politică, este introducerea unui sistem de penalizare la cuantumul subvenției de stat primită anual de către partidele politice, în funcție de procentul de femei alese în funcții eligibile pe care îl au la alegerile locale și la cele parlamentare naționale.

Astfel, subvenția va fi primită integral numai în situația, pe care ne-o dorim cu toții, adică pentru partidele politice și formațiunile politice dacă cel puțin 30 % din aleșii acestora la alegerile generale pentru autoritățile administrației publice locale, respectiv la alegerile generale pentru Camera Deputaților și Senat, sunt femei.

Inexistența acestei cote procentuale minime, existența unei diferențe procentuale între aleșii bărbați și femei, va determina cuantumul penalității, a valorii de depreciere a subvenției anuale. Astfel, potrivit propunerii, subvenția anulă de la bugetul de stat va fi diminuată cu un procent egal cu valoarea diferenței dintre procentul de bărbați și cel de femei aleși.

Inițiatori:

Laura – Cătălina Vicol – Ciorbă - Deputat PSD

Cristina Trăilă – Deputat PNL